

ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας φέρεται τὴν ἐγγάρακτον μετὰ τὴν ὀπτησιν τοῦ ἀγγείου ἐπιγραφὴν (Πί ν. 34 γ):

Χσάνθιππος Ι

ἐπὶ δὲ τῆς στενῆς πλευρικῆς ἐπιφανείας -- ΑΛΙΦΙ --

6) Εἰς τινα οἰκίαν τῆς Ἀναβύσσου ἐχρησίμωεν ὡς κατώφλιον ἢ ἐξῆς ἐνεπίγραφος ἐκ μαρμάρου στήλη ὕψ. 054, πλ. + 025, πάχ. 0065· ὕψ. γραμμ. 0013-0017 (BK 1398).

*Ἡόρος χωρ
ἰο Ἀριστο
μάχο*

7) Ἐκ Πόρτο Ράφτη μετεφέρθη εἰς τὴν Συλλογὴν Μαρκοπούλου ἀετωματικὴ ἐπίστεψις ναοσχήμου ἐπιτυμβίου μνημείου μήκους 1.20, πλ. 040. Ἄνω εἶναι ἀδρῶς εἰργασμένη, ἢ δὲ ἀριστερὰ γωνία τεθραυσμένη. Ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ ἀκρωτηρίου ἴστατο λήκυθος ἢ σφιγξ ὡς εἰς πολλὰ ὅμοια μνημεῖα τῆς περιοχῆς. Ἐπὶ τῆς κάτω ἐπιφανείας δύο τόρμοι κυκλικοί, διαμέτρου 0045 - 005. Ἐπὶ τῆς ἔμπροσθεν στενῆς ταινίας ἢ ἐπιγραφὴ:

Νικίας ἰσοτελής¹⁸

8) Ἐν Πειραιεῖ, εὑρέθησαν κατὰ τὰς ἐργασίας τῆς ΥΔΡΕΞ εἰς τὴν συνοικίαν τῆς Ἁγίας Σοφίας αἱ ἐξῆς ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαί:

α) Κιόνιον ὑμηττίου μαρμάρου ἀκέραιον ὕψ. 065 διαμ. ἄνω 019· ὕψ. γραμμ. 001-002 (ΚΜΠ 1192).

*Βουλόστρατος
Δωροθέου
Ἀργυλῆθεν*

β) Κιόνιον ὑμηττίου μαρμάρου ἑλλιπὲς κάτω, ὕψ. 043, διαμ. ἄνω 0195· ὕψ. γραμμ. 001 - 003 (ΚΜΠ 1193).

*Δημήτριος
Δημητρίου
Εἰοδαῖος*

γ) Στήλη μετ' ἀετώματος ἑλλιπῆς τὸ κορυφαῖον ἀκρωτήριον καὶ κάτω, ὕψ. 067 πλ. 029 - 032· ὕψ. γραμμ. 001 - 0025 (ΚΜΠ 1194).

*Ἀριστοφῶν
Ἀλικαρνασίου*

9) Ἐκ τινος παρόδου τῆς ὁδοῦ Τζαβέλλα τοῦ

18. Ἀριστοτέλους Ἀθ. Πολ. 58,2· IG II, 3, 2723-2734.

Πειραιῶς προέρχεται κιόνιον ἑλλιπὲς κάτω ὕψ. 022, διαμ. ἄνω 018, ὕψ. γραμμ. 001-0015.

*Κλεώ
Κλέωνος
Κηφισιεύς
θυγάτηρ
Εὐφραίου δέ
γυνή*

ΒΑΣ. ΧΡ. ΠΕΤΡΑΚΟΣ

*

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΑΤΤΙΚΗΝ

Περισυλλογὴ τυχαίως εὑρεθέντων ἀρχαίων καὶ αἱ ἀκόλουθοι ἀνασκαφικαὶ ἐρευνᾶν διενεργήθησαν ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Ἀνδρειωμένου, ἀναβούσης καθήκοντα Ἐπιμελητρίας Ἀρχαιοτήτων παρὰ τῆ Ἐφορεῖᾳ Ἀττικῆς ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1961.

1. Ὀδὸς Πειραιῶς

Τάφοι ρωμαϊκῶν χρόνων ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὴν διάνοξιν χάνδακος παρὰ τὴν δεξιὰν παρυφὴν τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς ἀρ. 168, ἐξωθι τοῦ ἐργοστασίου Θανοπούλου. Ὁ κ. Μ. Γράψας, ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Δημ. Ἔργων, ἐβοήθησεν εἰς τὴν ἀρτίαν διεξαγωγὴν τῆς ἀνασκαφῆς, καθ' ἣν εὑρέθησαν ἐννέα παράλληλοι κιβωτιοσχημοὶ τάφοι, προσανατολισμοῦ ΝΑ-ΒΔ, πλὴν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9 ἀποκλίνοντος πρὸς τὰ ΝΑ (Σχ ε δ. 1). Πάντες ἀπετελοῦντο ἐκ μαρμαρινῶν πλακῶν πάχ. 0,15-0,30 (Πί ν. 36 α) καὶ εἶχον διαστάσεις ἐσωτερικὰς 2 X 0,60 - 0,80 μ., βάθος 1-1,30 μ. Τὰ κτερίσματα συνίσταντο ἐκ πηλίων ἀγγείων μετ' ἀναγλύφους ραβδώσεις ἢ κυματοειδεῖς γραμμὰς. Πλουσιώτερος ἀπεδείχθη ὁ τάφος 3, ὁ ὁποῖος περιεῖχε στέφανον ἐκ χρυσῶν φύλλων δάφνης, χαλκοῦν κάτοπτρον καὶ χαλκοῦν βαθύ κυάθιον.

Περαιτέρω, πρὸ τοῦ Στρατῶνος (ὁδ. Πειραιῶς 172), ἠρευνήθη φρεάτιον ἀρχαίου ὕδραγωγείου (Σχ ε δ. 2 καὶ 3), ἐντὸς τῆς ἐπιχώσεως τοῦ ὁποῖου περισυλλέγησαν μετὰ τῶν ἄλλων, ἢ ἐν Πί ν. 37 α μαρμαρινὴ λήκυθος (ὕψ. 0,65, μεγ. διαμ. 0,27)· ἔτερα μαρμαρινὴ λήκυθος μετ' ἀνάγλυφον ἐπὶ τοῦ ὧμου διακόσμησιν κληματίδος, φύλλων ἀκάνθου κλπ., πλοχμοῦ καὶ καθέτων ραβδώσεων ἐπὶ τῆς κοιλίας (Πί ν. 38), ἀριστερὰ παραστάς καὶ ἀντιστοιχος θριγκὸς ἐπιτυμβίου στήλης, πιθανῶς γραπτῆς· ἄλλα ἀποτμήματα ἐπιτυμβίων στηλῶν καὶ ἀλαβάστρου. Τὸ φρεάτιον ἔχει βάθος 4,70 ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ὁδοῦ, οἱ ἀγωγοί, πλ. 0,40 καὶ ὕψ. 0,90, κεῖνται εἰς βάθος 3,80 ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ὁδοῦ. Παρὰ τὸ στόμιον τοῦ φρεατίου ἀ-

πεκαλύφθη κιβωτιόσχημος τάφος έσωτ. διαστ. $2,22 \times 0,70$, βάθους 0,80, κεκαλυμμένος διά πλακάδας πάχ. 0,12, άνευ κτερίσματος τινός.

2. Βάρη

Βαθεΐα άρσις εις τόν άγρόν του Χρ. Άναστασίου έφερεν εις φώς μαρμαρίνην λουτροφόρον και βάσιν συνανήκουσαν (Πί ν. 37 β). Τό σημαντικόν τουτο εϋρημα, ένδεικτικόν τής διατηρήσεως άσυλήτων τάφων, έδικαιολόγει τήν άνάληψιν συστηματικής ανασκαφής του άγρου, ήτις διεξήχθη κατά μήνα Ιούνιον του 1962. Τά Σχεδιογραφήματα έξεπόνησεν ή αρχιτέκτων δ. Πηνηλ. Ρεμούνδου, τά εδρήματα έκαθάρισε και συνεκόλλησεν ό τεχνίτης Σ. Κασσανδρής, αί φωτογραφίαί λήφθησαν υπό του Κ. Κωνσταντοπούλου.

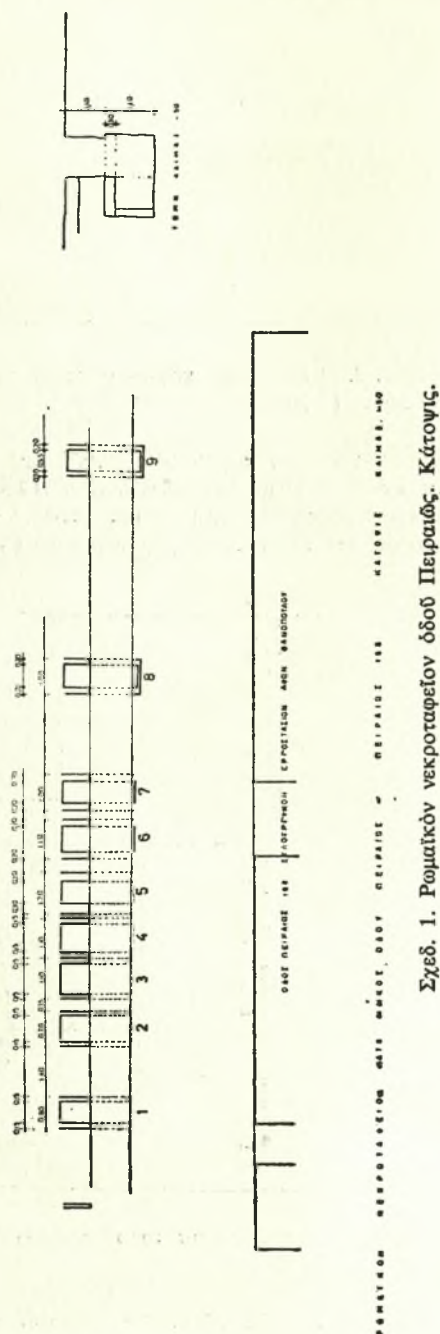
Ή έρευνα διενεργήθη εις τρεις δοκιμαστικούς τομείς Α, Β, Γ (Σ χ ε δ. 4). Εις τόν τομέα Α άπεκαλύφθη ταφικόν κτίσμα, διαρρούμενον εις δύο χώρους (Πί ν. 36 β-γ). Έντός του δυτικού χώρου εύρέθησαν οί τάφοι Ι-VI και VIII, προσανατολισμού Β-Ν, έντός δέ του ανατολικου ό τάφος VII, προσανατολισμού Α-Δ. Οί τάφοι Ι, ΙΙΙ, ΙV και VII είναι λακκοειδείς περιέχοντες τά ύπολείμματα τής πυράς, οί V, VI και VIII μικροί πίθοι ή άμφορείς οικιακής χρήσεως διά ταφήν βρεφών. Μόνον ό τάφος ΙΙΙ ειχε κάλυμμα εκ κεραμιδιών. Οί τάφοι ήσαν άκτέριστοι.

Εις τόν τομέα Β άπεκαλύφθησαν οί τάφοι : ΙΧ, μικρά πληλίνη λάρναξ ($1 \times 0,35$) προσανατολισμού ΝΑ-ΒΔ, περιέχουσα όστά παιδός, άλάβαστρον και πληλίνη πυξίδα. Έξω τής δυτικής γωνίας, παρά τό τοίχωμα τής λάρνακος, εύρέθησαν δύο χαλκαί στλεγγίδες, δύο έρυθρόμορφοι χόδες, σκυφίδιον, ληκύθιον και ειδάλιον πτηνου (Πί ν. 39 α).

Ό τάφος Χ, εις άπόστασιν μέτρου ΒΑ του ΙΧ, και εις βαθύτερον κατά 0,80 έπίπεδον, είναι λακκοειδής (διαστ. $0,55 \times 0,35$). Περιείχεν όκτώ μελανόμορφα ληκύθια, όκτώ σκυφίδια (Πί ν. 39 β), πέντε μικρογραφικά ειδάλια (κριοϋ, τράγου, ίππου μετ' αναβάτου, χελώνης μετ' πτηνου έπί τής ράχεώς της, παιδός όκλάζοντος) και άστράγαλον (Πί ν. 39 γ).

Οί τάφοι ΧΙ- ΧVΙΙΙ, λακκοειδείς, έσκαμμένοι έντός του μαλακου βράχου ή του στερεου άργιλώδους στρώματος, εύρέθησαν τεταραγμένοι και σεσλημένοι. Ύπολείμματα κεκαυμένου ξύλου και άποτμήματα ληκύθου του 5ου π.Χ. αιώνος ήσαν δ,τι άπέμεινεν εκ παλαιάς παρανόμου ανασκαφής του χώρου. Ή διάφορος στάθμη του δαπέδου τών ταφών άποτελει ένδειξιν ότι ό χώρος

είχε χρησιμοποιηθή συνεχώς έπί μακρόν χρονικών διάστημα.

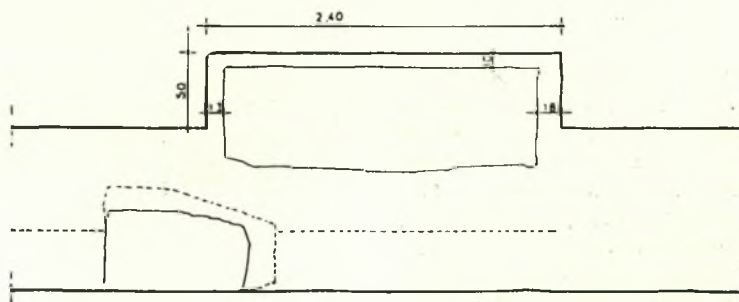

Σχ.δ. 1. Ρωμαϊκόν νεκροταφεϊόν οδου Πειραιώς. Κάτωγις.

Εις τήν πυράν ΧΙΧ, νοτιώς και έπί του αυτού έπίπεδου πρός τόν λάκκον Χ, άνήκει κεκαυμένη

έν μέρει πρόχους τριφυλλόσχημος (Πί ν. 40 α), τὸ ἡμισυ λεκανίδος καὶ δύο ἀποτμήματα μὲ μελανόμορφον διακόσμησην. Ἡ παράστασις τῆς πρόχου

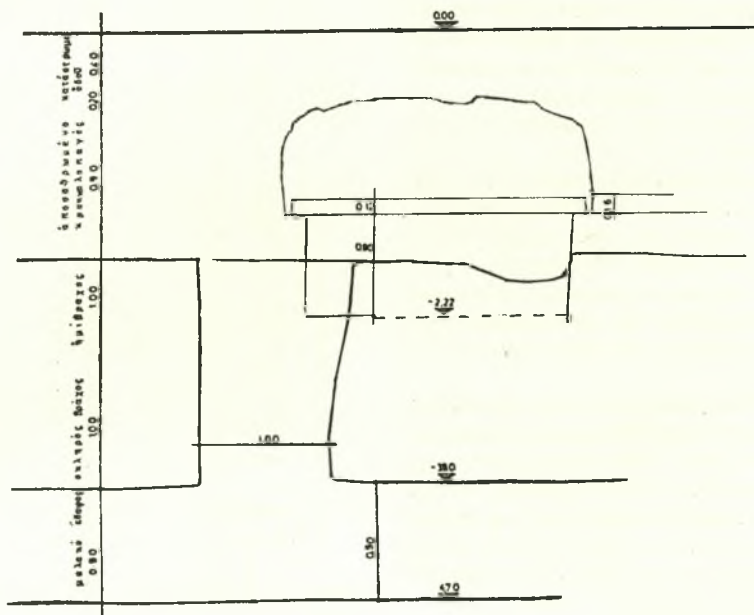
Τάφος XX, λακκοειδῆς (διαστ. $2,35 \times 1 \mu.$, βάθ. $1,65$) προσανατολισμοῦ Δ-Α, μὲ ἐλαφρὰν ἀπόκλισιν πρὸς Ν. Περιεῖχε σκελετόν. Ὁ νεκρὸς εἶχε

Σχεδ. 2. Φρεάτιον ἐπισκέψεως ἀρχαίου ὕδραγωγείου χρησιμοποιηθὲν ὡς ἀποθήκη. Κάτωσις. Κλίμαξ 1 : 20 [Πειραιῶς 172]

συνίσταται ἐκ δύο πολεμιστῶν συμπλεκομένων μεταξύ δύο ὀρθίων ἀνδρῶν ἐνδεδυμένων. Ἡ λεκανὶς φέρει παράστασιν πτηνῶν καὶ σφιγγῶν εἰς ζωφόρον, ἐπὶ τοῦ χεῖλους σειρὰν ροδάκων καὶ

ταφῆ πιθανῶς ἐντὸς ξυλίνης λάρνακος, τῆς ὁποίας ἴχνη διατηρήθησαν ἐπὶ τοῦ πυθμένος. Κτερίσματα: λήκυθος μελανόμορφος παρά τὸ κρανίον, τρεῖς κοτύλαι μετὰ μελανομόρφων παραστάσεων σφιγ-

Σχεδ. 3. Φρεάτιον ἐπισκέψεως ἀρχαίου ὕδραγωγείου χρησιμοποιηθὲν ὡς ἀποθήκη. Τομή. Κλίμαξ 1 : 20 [Πειραιῶς 172]

ἀκτίνας περὶ τὴν βάση. Ἐπὶ τῶν ὀστράκων τῆς ὕδριας παρίσταται πρόθεσις νεκροῦ καὶ τὰ σκέλη ἀνδρὸς ταχέως βαδίζοντος. Τὰ ἀγγεῖα χρονολογοῦνται εἰς τὰ μέσα τοῦ βου π.Χ. αἰῶνος.

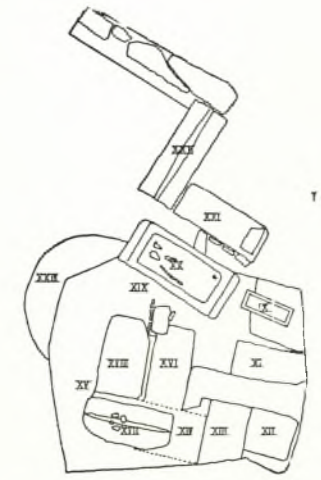
γῶν, πτηνῶν κλπ. Τελευταῖον τέταρτον τοῦ βου π.Χ. αἰῶνος.

Τάφος XXI, λακκοειδῆς παράλληλος πρὸς τὸν προηγούμενον (διαστ. $1,90 \times 0,70$, βάθ. $0,50$).

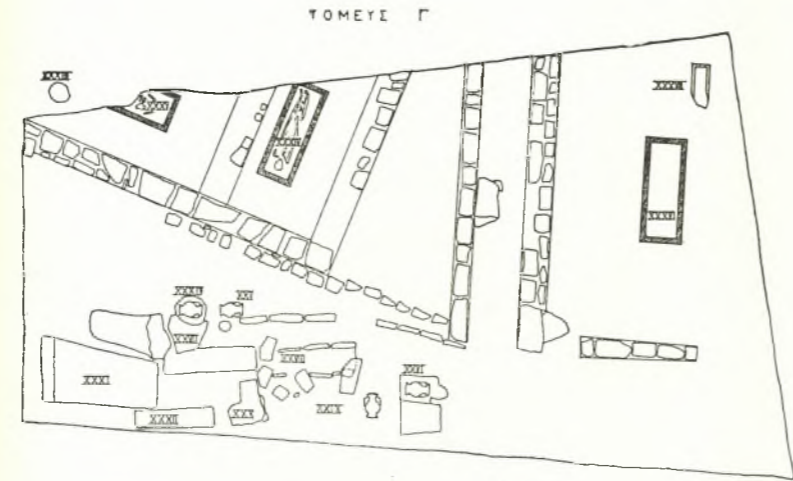
Β Α Ρ Η 1961

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΟΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ

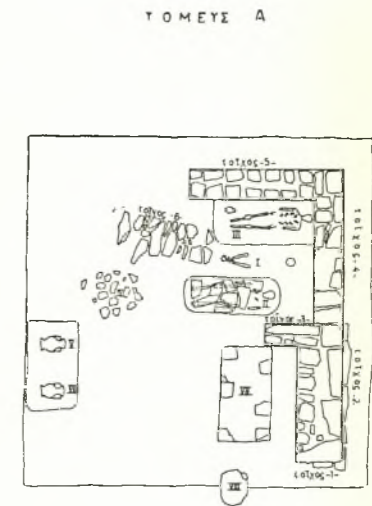
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΜΕΙΣ Β

ΤΟΜΕΙΣ Γ

ΤΟΜΕΙΣ Α

- ΥΠΟΜΟΡΦΑ
- ΚΕΡΑΜΟΣΚΕΛΕΤΑ
 - ΠΥΡΟΣ
 - ΛΑΚΚΟΙΔΕΣ
 - ΠΗΛΙΝΑΙ ΛΑΡΝΑΚΕΙΣ

Σχεδ. 4. Αρχαϊκόν και κλασσικόν νεκροταφείον.

Κτερίσματα : 13 μελανόμορφοι λήκυθοι (Π ί ν. 40 β, 41 α, β, 45 β). Πρώτη δεκαετία του 5ου π.Χ. αιώνας.

Τάφος XXII, λακκοειδής, ανατολικώς του προηγούμενου, προσανατολισμού Β - Ν. Περιείχεν όστια κεκαυμένα και όστρακα δύο μελανόμορφων ληκύθων.

Τομείς Γ', τάφοι XXIV - XXVI και XXIX, ταφαι τέφρας έντός μικρών πιθοειδών άγγείων. Μόνον ό XXVI περιείχε μικρά κορινθιακά άγγεϊα.

Ό κιβωτίοσχημος τάφος XXVIII εύρέθη σεσλημένος υπό παλαιάς παρανόμου άνασκαφής, ώς και οι λακκοειδείς XXXI και XXXII, προσανατολισμού Δ-Α. Του άυτου προσανατολισμού είναι και ό τάφος XXVII, λακκοειδής, διατηρών τας δύο τών καλυπτηρίων πλακών.

Έπί του Σχεδιογραφήματος, σημειούται (ΛΛ') έπιμήκης λάκκος κενός, διαστ. 1,87 x 0,38, βάθους 0,50, πιθανάτα σεσλημένος τάφος. Άνατολικώς τών ως άνω τάφων, άπεκαλύφθη περίβολος, διαιρούμενος δι' έγκαρσίων τοιχαρίων εις τρία διαμερίσματα. Τό πρός Δυσμάς, έρευνηθέν, άπέδωσεν μόνον έλλιπές πήλινον συμπαγές άλάβαστρον.

Έντός του μεσαίου διαμερίσματος ή πωρίνη σαρκοφάγος XX XIV, προσανατολισμού Β-Ν, με καλυπτήριον πλάκα μήκους 2,20 μ. και πλάτους 0,80. Πάχος τοιχωμάτων τής σαρκοφάγου 0,10, έσωτ. μήκος 1,88, πλάτος 0,56 και βάθος 0,49. Ό σκελετός εύρέθη εις άρίστην κατάστασιν. Ός κτερίσματα είχε παρά τούς πόδας δύο μικρά ληκύθια και χαλκήν περόνην.

Παρομοία και ή έντός του ανατολικού διαμερίσματος σαρκοφάγος XX XV, προσανατολισμού Α-Δ, με μικράν άπόκλισιν προς Ν. Κάλυμμα σαμαροειδές, με ύψος άετου 0,20 και πλάτος 0,70. Τά όστια του νεκρού έχον διαλυθή, μοναδικόν δέ κτέρισμα έντός τής σαρκοφάγου εύρέθη εύμέγεθες άλάβαστρον. Έπί του καλύμματος, χαλκοῦν κάτοπτρον. Έσωτ. μήκος σαρκοφάγου 1,90, πλάτος 0,49, βάθ. 0,50. Παρά την ΝΑ γωνίαν του τομέως Γ' και εις βάθος 0,20 από τής άθίκτου υπό του τρακτέρ επιφανείας, εύρέθη ή πυρά XXXIII, περίξ τής όποίας συνελέγησαν έξ μικρά άγγεϊα και άγνός μελαμβωφής.

Αντικός Περίβολος. Άπό του ανατολικού χωρίζεται ό περίβολος οὔτος διά στενοῦ διαδρόμου (πλάτ. 1,00), εκ του όποίου προέρχονται έπτά τεμάχια λευκών ληκύθων μετά ίχνών κοσμημάτων καστανερόθρου χρώματος και άλλα όστρακα.

Μόνον δύο τάφοι ύπάρχουν έντός του σκαφέντος τμήματος του περιβόλου τούτου. Ό ύπ' άριθ. XXXVI ήτο σαρκοφάγος πωρίνη, τελείως κατε-

στραμμένη υπό τής μηχανικής καλλιέργειας. Διατηρείται πυθμήν τής σαρκοφάγου (μηκ. 2,10, πλατ. 0,76).

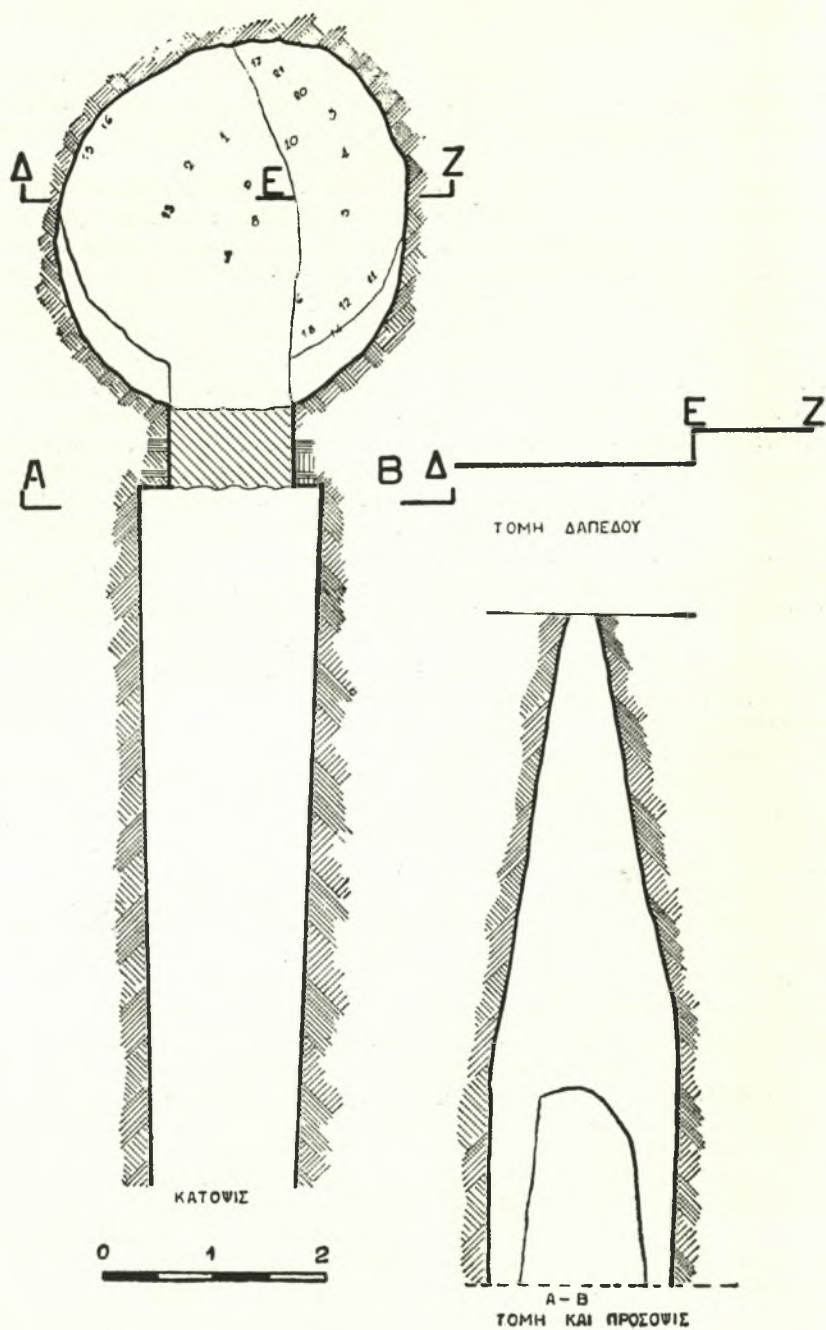
Ό τάφος XX XVII ήτο μικρά πηλίνη λάρναξ, καταστραφείσα έν μέρει υπό του άρότρου. Έντός αὔτης εύρέθησαν τρία άγγεϊα. Προσανατολισμός Β-Ν.

Πλείστα όστρακα περισυνελέγησαν επί τής επιφανείας και εκ τής επιχώσεως τών τάφων, ήτις κατά μέγα μέρος είχε διαταραχθή. Άπεικονίζονται έν Π ί ν. 41 γ δύο άποτμήματα πρωτοκορινθιακού κρατήρος τής όψίμου μεταβατικής περιόδου. Έν γένει, τά περισυλλεγένητα όστρακα άνήκουν εις την από τών άρχών του 7ου μέχρι του τέλους του 4ου π.Χ. αιώνας έποχήν. Μόνον έν τμήμα μυκηναϊκού άγγεϊου εύρέθη, ίσως μεταφερθέν άλλαχόθεν.

Άν και είναι πρόωρον νά εξαγάγη τις συμπεράσματα, πρό τής ολοκληρώσεως τών άνασκαφών, νομίζω, ότι δυνάμεθα από τούδε νά ειπωμεν, ότι ή χρήσις τής περιοχής ως νεκροταφείου ήρχισεν από τά βορειοανατολικά της τμήματα. Ό τομείς Β' πράγματι (ό ανατολικώτερος) περιείχε ταφάς άρχαϊκών κυρίως χρόνων, ό μεσαίος (Γ') ως επί τό πλείστον του προκεχωρημένου 5ου π.Χ. αι., ένφ του Α' τά εύρήματα άνήκον έξ ολοκλήρου εις τόν 4ον π.Χ. αι., μερικά μάλιστα και εις τό τέλος αὔτου.

3. Θαλαμοειδής τάφος Σεληνίων Σαλαμίνοσ.

Εις την θέσιν «Λιμνιώνας», κατά τό μέσον περιπου τής από Άμπελακίων εις Σελήνια όδου, έντός του οικοπέδου Πασχ. Λαμπρινίδου, άπεκαλύφθη δρόμος μυκηναϊκού θαλαμοειδούς τάφου. Τό έδαφος οὔδεμίαν παρουσίαζε τυμβοειδή έξαρσιν. Άνασκαφείς ό τάφος εύρέθη άσύλητος. Μόνον ή όροφή του είχε καταπέσει, δι' ό τά κτερίσματα περισυνελέγησαν εις θραύσματα. Ό δρόμος ήτο λαξευμένος από Α προς Δ εις τόν μαλακόν, εύκόλως άποσαθρούμενον, πῶρον και έπληροῦτο καστανερόθρων χωμάτων. Τό μήκος του είναι 6,20 μ., τό δέ πλάτος του, εις μέν τό ανατολικόν άκρον 1,30, εις τό δυτικόν δέ, παρά την είσοδον, 1,62 μ. Τό έδαφος του δρόμου είναι άρκούντως κατωφερές, εις τό βαθύτερόν του δέ σημείον, πλησίον τής είσοδου, ή έπίχωσις υπερέβαινε τά 4 μέτρα. Η είσοδος έφράσσετο διά «ξηρολιθιάς» και είχεν ύψος 1,72, μέγ. πλατ. 1,10, έλάχιστον δέ, εις τό άνω μέρος, 0,54 (Π ί ν. 43 α). Ό θάλαμος είναι έλλειψοειδής (μηκ. 3,10, πλάτ. 2,75), αι δέ γεννήσεις τής καταπεσούσης θόλου εύρίσκονται εις ύψος 2,50 περίπου. Τό δάπεδον διαβαθμίζεται εις δύο επίπεδα, τό προς Β, μικροτέρου έμβαδου (περίπου τό έν τρίτον τής όλης επιφανείας) εύρισκόμενον

Σχεδ. 5. Θαλαμοειδής τάφος Σεληνίων Σαλαμίνοσ

περί τὰ 0,30 ὑψηλότερον τοῦ λοιποῦ (Σ χ ε δ. 5). Ἐξισομημείων εἶναι, ὅτι ἐντὸς τοῦ θαλάμου εὐρέθησαν τρεῖς νεκροί, ἀλλ' ἐντὸς ἀγγείων, κεκαυμένα ὄστᾶ καὶ τέφρα. Κτερίσματα περιεῖχεν ὁ τάφος περὶ τὰ εἴκοσι πέντε ἀγγεῖα συνήθων σχημάτων (ψευδόστομοι ἀμφορεῖς, ἀρτοειδῆ ἀλάβαστρα, πρόχοι κλπ.), δύο χαλκᾶ κάτοπτρα, χαλκοῦν μαχαιρίδιον κ.ἄ. τὰ ἀγγεῖα δὲν ἔχουν ἀκόμη συγκολληθῆ πρὸς ἀπεικόνισιν. Ὁ τάφος εἶναι τῆς ΥΕ ΠΙΒ^α περιόδου.

Τυχαῖα εὐρήματα

1. Ἀνθούπολις. Ἐντὸς τοῦ κτήματος τοῦ Ἀγγέλου Ματρόζου ἤλθεν εἰς φῶς καθέτως ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τοποθετημένος πίθος (βάθ. 1,30 μ., ἔξωτ. διαμ. στομίου 0,55, πάχος 0,05). Οὗτος ἐκαλύπτετο διὰ λιθίνης τετραγώνου πλακοῦς (πλευρὰ 0,55, παχ. 0,05), φεροῦσης εἰς τὸ κέντρον κυκλοτερῆ ὀπήν. Μόνον ἐν σχέσει πρὸς τὰ εὐθὺς ἀμέσως περιγραφόμενα ἀρχαῖα, ἅτινα εὐρέθησαν εἰς ἀκτίνα 20 - 30 μέτρων ἀπὸ τοῦ πίθου, δυνάμεθα μετ' ἐπιφυλάξεως νὰ χρονολογήσωμεν τοῦτον εἰς τοὺς κλασσικούς χρόνους.

Περὶ τὰ 20 μ. πρὸς Δ τοῦ πίθου ὑπάρχουν δύο ἐκ κροκαλοπαγοῦς λίθου παραστάδες θύρας (ὕψ. σφζ. α) 1,85, β) 1,65) (Πί ν. 42 α, γ,), ἀνηκούσης πιθανὸν εἰς ταφικὸν μνημεῖον.

Κατὰ τὴν πρό ἐτῶν διάνοιξιν τῶν θεμελίων τῆς περὶ τὰ 50 μ. ΒΑ τῶν παραστάδων κειμένης οἰκίας τῆς Ἑλ. Πανίδου, εὐρέθη τμήμα μεγάλου ἐπιτυμβίου ἀναγλύφου (ὕψ. σφζ. 0,76, πλατ. σφζ. 0,46, παχ. 0,14), λιαν ἐπιμελοῦς ἐργασίας, τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ 5ου π.Χ. αἰ. (Πί ν. 42 β).

2. Νέα Φιλαδέλφεια. Κατὰ τὴν διάνοιξιν βόθρου ἐντὸς τῆς αὐλῆς τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Χρυσοστόμου Σμύρνης 43 οἰκίας τοῦ Γ. Ἀθανασιάδου ἀνεφάνησαν εἰς βάθος 2,50 - 3,00 μ. πέντε ὀξυπύθμενοι ἀμφορεῖς, μέσου ὕψους 1,15, πηλοῦ κεραμῶχρου ἢ κιτρινωποῦ καὶ τμήματα ἐτέρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δέκα τέσσαρες λαιμοὶ, ὡς καὶ τεμάχια πηλίνων ἐπενδύσεως φρέατος. Κατὰ τὴν κ. Will, ἅπαντες οἱ ἀμφορεῖς, πλὴν ἑνός, κάπως μεταγενεστέρου, ἀνήκουν εἰς τὸν 1ον π.Χ. αἰῶνα. Ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἑνός τεμαχίου λαιμοῦ ὑπάρχει τὸ σφράγισμα MCOREL (Marcus Corelius). Παρόμοιον σφράγισμα εὐρέθη καὶ ἐν Κερκύρα (Ἀναστ. Κ. Ὀρλάνδου, «τὸ Ἔργον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας» 1957 σελ. 49).

3. Χαλάνδριον. Ἐπὶ τῆς λεωφόρου Κηφισίας, παρὰ τὴν κλινικὴν Σαμέλλα, ἀπεκαλύφθη καλυβίτης τάφος, προσανατολισμοῦ Α-Δ, διατεταραγμέ-

νος. Ἐξ ἑνός μόνον ὀστράκου ἑλληνιστικῶν χρόνων, συμπεραίνεται ἡ χρονολόγησις τοῦ τάφου.

4. Ἐκάλη. Ὀπισθεν τοῦ ἐστιατορίου «Νάρκισσος» εὐρέθη καὶ μετεφέρθη εἰς τὴν ἀποθήκην τῆς Ἐφορείας μεγάλη ἐπιτύμβιος στήλη τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος, ὕψ. 1,43, πλ. 0,54, πάχ. 0,20, φέρουσα ἄνωθι καὶ κάτωθι ζεύγους ἀναγλύφων ροδάκων, ὀνόματα εἰς τέσσαρας στίχους.

Παρὰ τὸν χώρον, ἔνθα εὐρέθη ἡ στήλη, ἐφάνησαν λείψανα οἰκοδομήματος ρωμαϊκῶν χρόνων (βαλανείου ;). Ὑπόκαυστον, ἀγαγοὶ ὕδατος, τοῖχοι ἐκ λίθων ποταμίων καὶ σεσαθρωμένου κονιάματος κλπ.

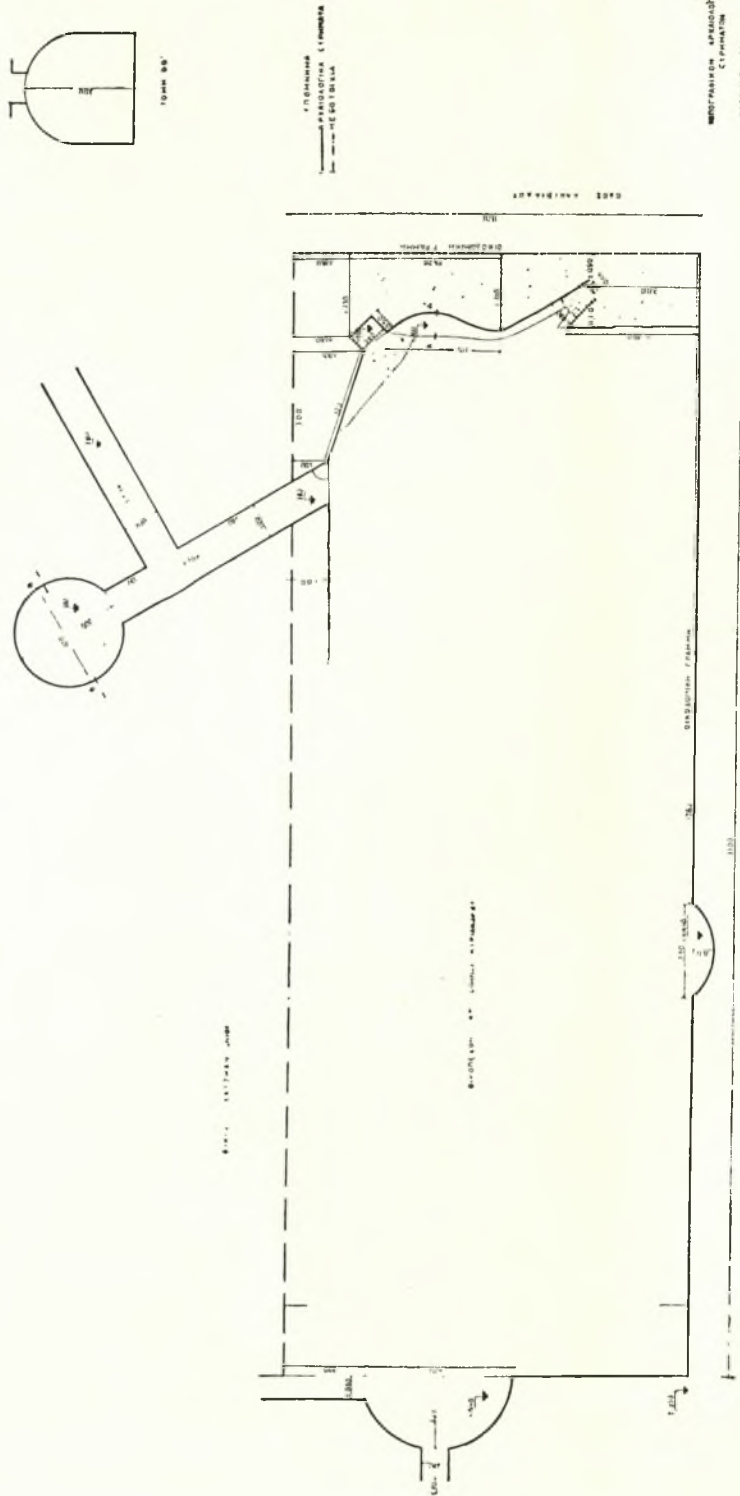
5. Σταυρὸς Ἀττικῆς. Ἐντὸς τῆς αὐλῆς, τῆς παρὰ τὴν στάσιν Γελαδάκη οἰκίας τοῦ Μιχ. Ἀντωνιάδου, εὐρέθη μαρμαρινὴ σαρκοφάγος, σεσυλημένη (Πί ν. 43 β). Μῆκος 2,05, πλ. 0,75, πάχ. 0,10. Ὁ προσανατολισμὸς τῆς Δ - Α. Ἐντὸς αὐτῆς, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον, ἀποτμήματα ἀλαβάστρου. Τὸ κάλυμμα σαμαροειδές, κοῖλον ἐλαφρῶς εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν.

Περὶ τὰ 60 μέτρα ἀνατολικῶς τῆς σαρκοφάγου, εἰς δοκιμαστικὴν τάφρον, σκαφεῖσαν πρὸς ἔλεγχον πληροφοριῶν περὶ ὑπάρξεως τάφων εἰς μικρὸν βάθος, ἀπεκαλύφθησαν ὑπολείμματα πυρᾶς. Ἐν συνεχείᾳ βαθύτερον, τοιχώματα λακκοειδοῦς τάφου, μηκ. 1,91, πλατ. 0,73-0,80, βάθος 0,68, ἐσκαμμένου ἐντὸς τοῦ κροκαλοπαγοῦς βράχου, προσανατολισμοῦ ΒΑ - ΝΔ. Εὐρέθησαν κεκαυμένα ὄστᾶ, καῦσιν δὲ τοῦ νεκροῦ ἐντὸς τοῦ τάφου μαρτυροῦν δύο ἀεραγωγοὶ εἰς τὰς στενάς πλευράς του.

Λείψανα σαρκοφάγου ἐκ γυψολίθου καὶ τεμάχια λευκῆς ληκύθου ἀνεφάνησαν παρὰ τὴν ΒΑ γωνίαν τοῦ προηγουμένου τάφου, περαιτέρω δὲ ἄλλα ὑπολείμματα σαρκοφάγων ἐκ πάρου λίθου. Περὶ τὰ 300 μέτρα ΒΔ τοῦ χώρου τούτου, κεῖνται πώρινοι σπόνδυλοι καὶ πλίνθοι μεγάλου οἰκοδομήματος. Ἐπίστενις ἐπιτυμβίου μαρμαρινῆς στήλης μετ' ἀναγλύφου φυτικῆς κοσμήματος, τῶν μέσων τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος, μετεφέρθη εἰς τὴν ἀποθήκην τῆς Ἐφορείας (Πί ν. 43 δ).

6. Γλυκὰ Νερά Παιανίας. Κατὰ τὴν ἄροσιν τοῦ ἀγροῦ Δημ. Σιδέρη, παρὰ τὴν 9ην στάσιν τῆς ὁδοῦ Σουνίου, ἤλθεν εἰς φῶς ἡμιτελὲς μαρμάρινον γλυπτόν γυναικός, ὕψ. 1,43, πλατ. 0,43, παχ. 0,27 (Πί ν. 43 γ). Εἰς ἀπόστασιν 20 περίπου μέτρων, ὑπολείμματα κιβωτισχῆμου τάφου, ἐπενδεδυμένου ἐσωτερικῶς διὰ πωρίνων κεραμοχρῶν πλακῶν (διαστ. 1,63 × 0,50, βάθ. 0,40). Ἐντὸς τοῦ τάφου, προσανατολισμοῦ ΒΑ - ΝΑ, εὐρέθησαν ὄστᾶ καὶ ληκύθιον τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ
 ΕΙΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΝ Κ^ας ΑΘΗΝΑΣ ΚΥΡΙΑΚΑΚΟΥ
 ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄ ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ ΚΛ.1,50

Σχεδ. 6. Τοπογραφ. διάγραμμα ερημάτων εις οικοπέδον 'Αθ. Κυριακάκου

Περί τὰ 300 μ. ΒΑ τοῦ κτήματος Δημ. Σιδέρη ὑπάρχουν ἀρχιτεκτονικὰ μέλη παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς, ἴτοι ἀμφίπλευρος κιονίσκος διλόβου παραθύρου καὶ τεμάχια μονολιθικοῦ, μικρᾶς διαμέτρου, κίονος μαρμαρίνου. Παρατηρήθησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους τῶν γειτονικῶν ἀγρῶν ὄστρακα κλασσικῶν ἀγγείων, ἐκ συληθέντων προφανῶς τάφων.

7. *Γέρακας Παλλήνης*. Ἀπεκαλύφθη λιθίνη πλάξ, διαστ. 1,10 × 0,97 × 0,10, καλύπτουσα λακκοειδῆ τάφον, ἐσκαμμένον ἐντὸς τοῦ βράχου (διαστ. 2,40 × 0,65, βαθ. 0,80). Ὅστὰ εὐρέθησαν, ἀλλὰ λίαν τεταραγμένα· εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ τάφου ἑτέρα πλάξ, διαστ. 0,80 × 0,45.

8. *Ταῦρος*. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σμύρνης καὶ ὀπισθεν τοῦ κινηματογράφου «Μασκῶν», εἰς βάθος 2,50 μ. ἀπεκαλύφθησαν δύο πήλιναι λάρνακες, περιέχουσαι παιδικὰ ταφὰς τοῦ 1ου ἡμίσεος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος, ὡς ἀπέδειξαν τὰ ἐντὸς αὐτῶν κτερίσματα, κοινὰ μελανόμορφα ἀγγεῖα τῆς ἐποχῆς.

9. *Ἅγιος Ἰωάννης Ρέντης*. Ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ἐπὶ τῆς λεωφόρου Π. Ράλλη 24 Ἔργοστασίου ζύθου, εὐρέθη τάφος ρωμαϊκῶν χρόνων, ὡς δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τοῦ ὕλικου καὶ τοῦ τρόπου κατασκευῆς του καὶ ἐκ τοῦ ἐντὸς αὐτοῦ εὐρεθέντος μονώτου, ἄνευ διακοσμῆσεως, ἀγγείου. Ἐσκαμμένον ἐντὸς τοῦ σκληροῦ ἐδάφους (ἔσωτ. βάθ. 1,07), ἔφερον ὁ τάφος καὶ κατὰ τὰς τέσσαράς του πλευράς ἐσωτερικὴν ἐπένδυσιν τοιχαρίων (παχ. 0,25) ἐξ ἀγρῶν πλακοειδῶν λίθων καὶ κονιάματος (Πί ν. 44 β). Τὰ τοιχάρια ἐκλινον πρὸς τὰ ἔσω, δι' αὐτὸ παρατηρεῖται διαφορὰ μεταξὺ τοῦ πλάτους τοῦ τάφου εἰς τὸν πυθμένα (1,00 μ.) καὶ εἰς τὸ χεῖλος αὐτοῦ (0,73). Ἡ κάλυψις τοῦ τάφου ἐγένετο διὰ πέντε πλακῶν, παχ. 0,19 καὶ πλ. 0,75 - 0,23. Πλησίον τοῦ τάφου ὑπῆρχε μεγάλος ὀρθογώνιος πωρόλιθος (μηκ. 1,11, πλ. 0,61, παχ. 0,37) καὶ, περὶ τὰ 0,50 ὑψηλότερον, ὄστρακα βυζαντινὰ καὶ μικρὰ τεμάχια κονιάματος ἐρυθροῦ, κιτρίνου καὶ σκοτεινοῦ φαιοῦ χρώματος, ἐξ ἐπενδύσεως τοῦ τάφου.

10. *Καλλιθέα*. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κ. Δαβάκη 79 καὶ ἐντὸς χάνδακος, διανοιγέντος ὑπὸ τῆς ΥΔΡΕΞ, εὐρέθη εἰς βάθος 3,20 μ. τμήμα μαρμαρίνης στήλης μετὰ ψηφίσματος (σφζ. ὕψ. 0,37, σφζ. πλ. 0,17, πάχ. 0,09) τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος, τμήμα στήλης (ὕψ. 0,30, πλ. 0,24, πάχ. 0,08) μετ' ἀναγλύφου στεφάνου καὶ ἐπιγραφῆς εἰς τὸ ἄνω μέρος, ἐπίσης τμήμα ἀρραβδῶτου κιονίσκου, σφζ. ὕψ. 0,68 καὶ διαμ. 0,22.

11. *Ἡλιούπολις*. Εἰς τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Ἀρχιμήδους καὶ Ἀρτέμιδος, παρὰ τὸ τέρμα Ἀγ. Μαρίνης Ἄνω Ἡλιούπόλεως, κατὰ τὰς ἐργασίας ἀνεγέρσεως νέου ὑποσταθμοῦ τῆς Δ.Ε.Η. εὐρέθησαν ἀποτμήματα χονδροειδῶν ἀγγείων καὶ μαρμαρίνη λεκάνη, ἑλλιπῆς κατὰ τὸ ἐν τρίτον (διαμ. 0,45, ὕψ. 0,16, πλ. χείλους 0,042), φέρουσα ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ χείλους ἀρχαϊκὴν ἐπιγραφὴν :

—] *τροῖος τὸν λίθον Φιλοτάδες* [—

12. *Παγκράτι*. Ἐπὶ τῆς Ἀνθῆς Σωφρονιάδου παρεδόθη τμήμα ἀναγλύφου (ὕψ. 0,305, πλ. 0,14, πάχ. 0,07), διατηροῦν τὴν ἀριστερὰν παραστάδα ναῖσκου καὶ παράστασιν γενειοφόρου ἀνδρός, καθημένου ἐπὶ θρόνου καὶ ἐστραμμένου πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἐπὶ τὸν θρόνον πτηγῶν.

13. *Νίκαια (Νέα Κοκκινιά)*. Παρεδόθη, προερχόμενον προφανῶς ἐκ τάφου, τὸ κανιστροειδὲς ἀγγεῖον τοῦ Πί ν. 45 α τῶν μέσων τοῦ 8ου π.Χ. αἰῶνος.

14. *Πειραιεύς*. Κατὰ τὴν διάνοξιν τῶν θεμελίων τῆς ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἀλκιβιάδου, Καραῖσκου καὶ Βασ. Γεωργίου Α' ἀνεγειρομένης πολυκατοικίας ἤλθον εἰς φῶς τμήματα τοῦ ἀρχαίου ὕδραγωγείου τοῦ Πειραιῶς (Σχ εδ. 6). Δεῖγμα τῶν ὑπογείων στοῶν φαίνεται ἐν τῷ Πί ν. 44 α. Ἡ στοὰ αὕτη, μήκους ὑπὲρ τὰ 7 μ. καὶ πλάτους 1 μ., ὀδηγεῖ εἰς κυκλοτερὲς διαμέρισμα, διαμ. 3 μ., φέρον ἄνωθεν φρεάτιον. Δεξιὰ καὶ εἰς ἀπόστασιν 4,80 μ. ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῆς πρώτης στοᾶς, συναντᾷ αὐτὴν κατ' ὀρθὴν γωνίαν ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ πλάτους καὶ ἀγνώστου μήκους. Ὀλόκληρος ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδραγωγείου εἶναι ἐπενδεδυμένη διὰ καστανοκιτρίνου ἄμμοκονιάματος.

Ἄλλα τμήματα τοῦ ὕδραγωγείου καὶ μάλιστα φρέατα ἐπισκέψεως εὐρέθησαν, πλὴν τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ θέσει, ἐν εἰς τὰ θεμέλια τῆς ἐπὶ τῶν ὁδῶν Πλάτωνος καὶ Μπουμπουλίνας οἰκοδομῆς καὶ ἕτερα δύο ἐν τῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φίλωνος 34α οἰκοπέδῳ. Πάχος τοῦ ἐρυθροποῦ κονιάματος 0,15 μ.

Ἐκ τῆς ἐν τῇ ὁδῷ Ὀμηρίδου Σκυλίτζη 48 ἀνοιγείσης τάφου ἐξήχθησαν ἀποτμήματα 4 ἐνεπιγράφων μαρμαρίνων ἐπιτυμβίων στηλῶν, ρωμαϊκῶν χρόνων, τῶν ὁποίων αἱ ἰσχυρᾶς ἀνάγλυφοι μορφαὶ παρίστανται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κόγχης.

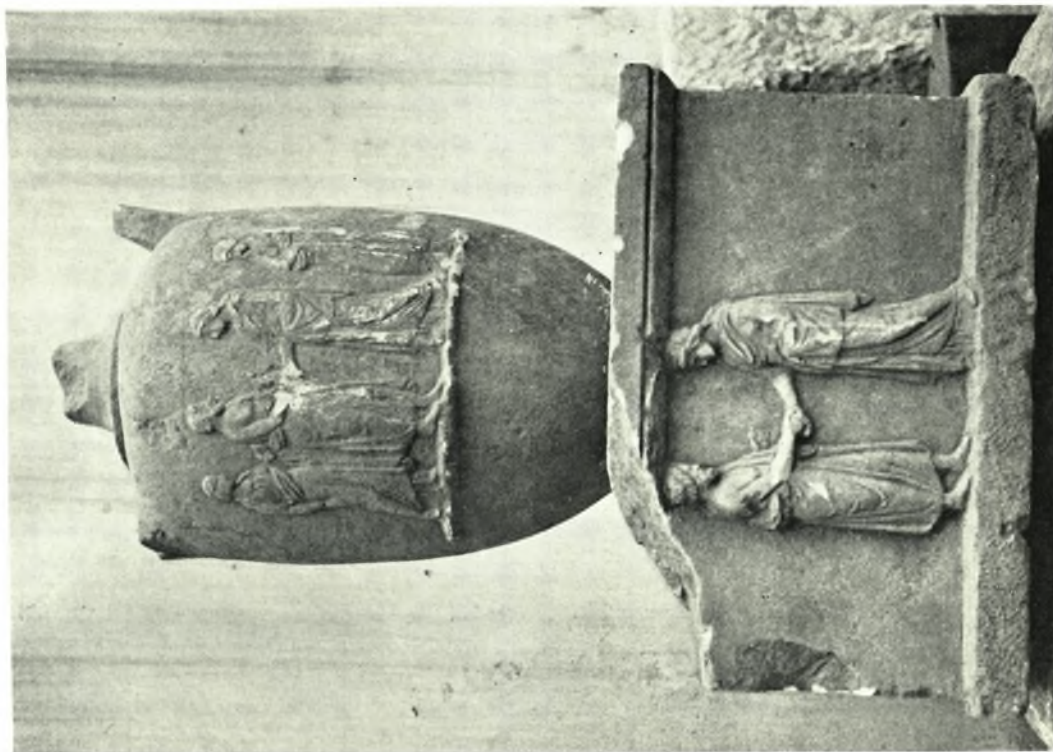
ΑΓΓΕΛΙΚΗ Κ. ΑΝΔΡΕΩΜΕΝΟΥ

*

Ἀθήναι, Ἀττική: Κιβωτιόσχημος τάφος ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς οἴου Πειραιῶς ἀρ. 168, β. Ταφικός περίβολος ἐκ τοῦ Γ' τομέως τοῦ ἐν Βάρη νεκροταφείου. Ἐντὸς αὐτοῦ ὁ τάφος XXXIV, γ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ τομέως

Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

ἸΑθῆναι, Ἄττικῆ: α. Μαρμαρίνη λήκυθος ἐκ τῆς ἐρεῦνης φρεατίου ἀρχαίου ὑδραγωγείου τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, β. Μαρμαρίνη λουτροφόρος ἐκ Βάρης

Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

Πειραιεύς: α-γ. Μαρμαρίνη λήκυθος με ανάγλυφον διακόσμησιν

Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

Βάρη: Εύρήματα τάφων ΙΧ και Χ

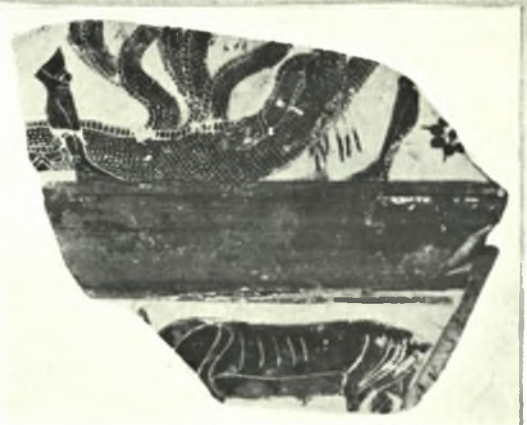
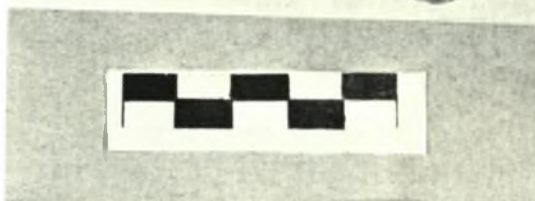
Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

Βάρη: α. Όλατη ἐκ τῆς πυρᾶς XIX, β. Λήκυθοι ἐκ τοῦ τάφου XXI

Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

Βάρη: α, β. Λεπτομέρεια ληκύθων τοῦ Πίν. 40 β, γ. Ἐποτμήματα πρωτοκορινθιακοῦ κρατήρος
Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

Ἄττική. Ἄνθούπολις: α-γ. Πρόσωπις καὶ πλάγια ὄψεις παραστάδων ἐκ κροκαλοπαγῶς λίθου, β. Τμήμα ἐπιτυμβίου ἀναγλύφου ἐξ Ἄνθουπόλεως

Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

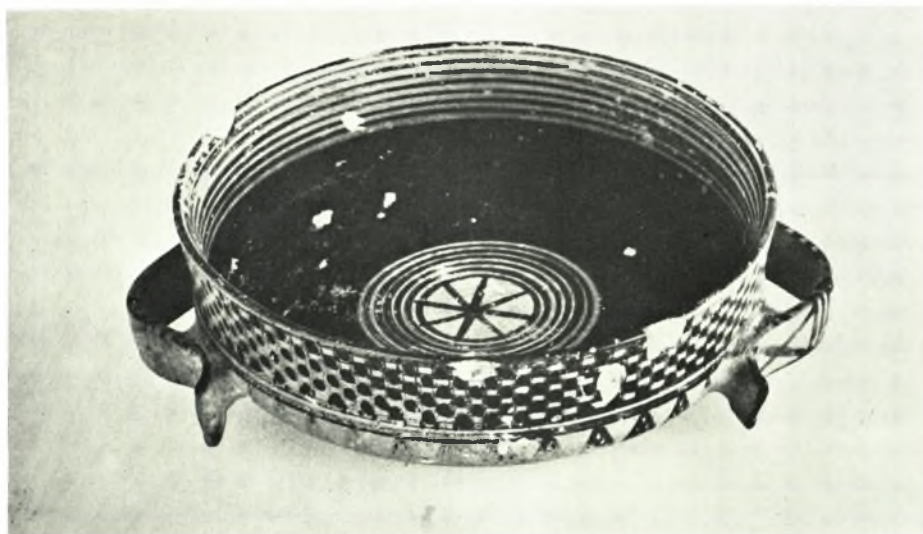
Ἄττική - Σαλαμίς: α. Εἴσοδος Μυκηναϊκοῦ τάφου Σεληνίων Σαλαμίνας, β. Μαρμαρ. σαρκοθάγος ἐκ Σταυροῦ, γ. Ἡμιτελὲς ἀνάγλυφον ἐκ Πατανίας, δ. Ἐπίστεψις ἐπιτυμβίου στήλης ἐκ Σταυροῦ

A. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

Πειραιεύς: α. Ὑπόγειος στοὰ τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἀρχαίου ὑδραγωγείου, β. Ἐσωτερικὸν ρωμ. τάφου ἐν τῇ
λεωφ. Πέτρου Ράλλη

Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ

Ἰαττική: α. Γεωμετρικὸν ἀγγεῖον ἐκ Νέας Κοκκινιάς, β. Σχέδιον ληκύθου τοῦ Πίν. 41 α, ὑπὸ
Α. Κοντοπούλου

Α. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ